

Adviesbureau Jurist Wevers
Mr. K. Wevers
Bredevoortsestraatweg 19
7121 BA Aalten

Aalten, 08-12-2017

Ons kenmerk: Advies over het HHM-rapport norm ondersteuning bij het huishouden in Twente
Telefoonnummer: 0543-537335
E-mail: kwevers@juristwevers.nl
Betreft: Advies over het HHM-rapport norm ondersteuning bij het huishouden in Twente

L.S.,

1. Ons kantoor heeft kennisgenomen van het door Bureau HHM opgestelde rapport, inzake de vaststelling van een nieuwe norm voor ondersteuning bij het huishouden. In een rechtszaak tegen de gemeente Nijkerk heeft het college haar nieuwe, verlaagde normtijden gebaseerd op concept rapport van Bureau HHM inzake de norm ondersteuning bij het huishouden in Twente. In deze beoordeling wordt zowel het concept rapport van 14 september 2016 als het definitieve rapport van 10 februari 2017 betrokken. De definitieve versie verschilt behoudens enkele aanvullingen niet veel van het conceptrapport. Eventuele citaten komen uit het definitieve rapport, tenzij anders aangegeven.

Het doel van het rapport en het HHM-onderzoek

2. Vanzelfsprekend is het belang om te weten wat het onderzoek van HHM als doel heeft. Ik citeer uit het rapport, p. 6 :

'Recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep zijn aanleiding voor veertien Twentse gemeenten om hun beleid verder aan te scherpen. De CRvB-uitspraken vereisen dat wordt gewerkt met een objectieve en onafhankelijke norm.'

'De Twentse gemeenten hebben bureau HHM gevraagd om onderzoek te doen naar een objectieve en onafhankelijke norm voor de huishoudelijke ondersteuning in Twente. In dit onderzoek is per resultaat uitgewerkt wat het totaal van activiteiten en frequenties hiervan is dat moet worden verricht om dat resultaat te bereiken. Deze activiteiten en frequenties hoeven dus niet altijd allemaal in ieder huishouden te worden geboden vanuit de gemeente.'

3. Het doel van bureau HHM is om een onafhankelijke en objectieve norm te creëren die voldoet aan de eisen die de CRvB hieraan stelt, gelet op de standaard jurisprudentie. Mijn advies zal met name hierover gaan: voldoet het HHM-rapport aan de eisen die de CRvB stelt aan een nieuwe norm?

4. De norm in de Twentse gemeenten is tot stand gekomen door een expertaanpak. Er is dus geen concreet, empirisch onderzoek uitgevoerd in de Twentse gemeenten, maar er is aansluiting gezocht bij eerder onderzoek door HHM in de gemeente Utrecht, Emmen en Haarlem (hierna: het Utrechtse onderzoek). Dit naar aanleiding van de opdracht die HHM had ontvangen van de gemeente Utrecht, om te toetsen of de basisnorm voor hun collectieve maatwerkvoorziening c.q. de basismodule voldoende was qua omvang. Het enige dat HHM heeft gedaan met betrekking tot de Twentse gemeenten is een expertbijeenkomst houden en een toetsbijeenkomst houden, waarin de vraag is uitgezet of de resultaten van het onderzoek met betrekking tot de gemeenten Utrecht, Haarlem en Emmen ook van toepassing zijn op de Twentse gemeenten en bij de expertbijeenkomst is ook bekeken welke taken met welke frequentie uitgevoerd moeten worden.

De betrokken partijen

5. Aangezien de deelnemers van beide bijeenkomsten kennelijk gaan over de totstandkoming van de te overnemen taken en frequenties alsmede het van toepassing verklaren van de tijden die zijn gemeten in het Utrechtse onderzoek, is ons kantoor van mening dat onafhankelijke derden hier inspraak moeten hebben. Hier rijzen de eerste problemen. Zo bestond de expertbijeenkomst grotendeels uit deelnemers die direct of indirect verbonden zijn met een gemeente of een zorgaanbieder: Adviesraad Sociaal Domein Tubbergen is verbonden aan de gemeente Tubbergen, Beter Thuis Wonen Thuiszorg is een zorgaanbieder, BTK Zorg is een zorgaanbieder, Cliëntenraad Beter Thuis Wonen Hoogeveen is verbonden aan de zorgaanbieder Beter Thuis Wonen Hoogeveen, de cliëntenraad sociaal domein Wierden is verbonden aan de gemeente Wierden, de cliëntenraad Zorggroep Manna is verbonden aan de zorgaanbieder Zorggroep Manna, De Posten is een zorgaanbieder, Familiehulp is een zorgaanbieder, Thuissteam Twente is een zorgaanbieder, Tzorg is een zorgaanbieder, Vriezenhof is een zorgaanbieder, de Wmo-raad Borne is verbonden aan de gemeente Borne, de Wmo-raad Hellendoorn is verbonden aan de gemeente Hellendoorn, Zorg & Plezier is een zorgaanbieder, ZorgAccent is een zorgaanbieder en tot slot Zorggroep Manna is ook een zorgaanbieder. Enkel de GGD Twente kan naar mijn mening gezien worden als een echte, onafhankelijke derde die geen belang heeft bij de uitkomst van het onderzoek.
6. Kennelijk hebben Landal Greenpark en de Universiteit Wageningen nadien ook nog een reactie gegeven, maar het rapport noemt niet wat hun rol precies is geweest.
7. Ook bij de toetsbijeenkomst waren enkel partijen aanwezig die direct of indirect een band hadden met een gemeente of een zorgaanbieder: Asterzorg, BTK zorg, cliëntenraad Zorggroep Manna, De Posten, De Vriezenhof, Familiehulp, Tzorg, Wmo-raad Enschede, ZorgAccent en tot slot Zorggroep Manna.
8. De Centrale Raad van Beroep heeft op 18 mei inzake de gemeente Utrecht het volgende beslist, hetgeen overigens vaker door de CRvB is aangehaald:

'De Raad heeft in zijn uitspraken van 11 november 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:4262, en 27 januari 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:430, geoordeeld dat een college van burgemeester en wethouders op grond van artikel 1:3, vierde lid, van de Awb bevoegd is om ter invulling van het begrip schoon en leefbaar huis beleidsregels vast te stellen. Deze regels mogen echter niet willekeurig zijn en dienen, gelet op de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb, op objectieve criteria, steunend op deugdelijk onderzoek te berusten. In die uitspraken is geoordeeld dat overleg met gecontracteerde zorgaanbieders en cliëntenraden niet toereikend is. Dat deze uitspraken zijn gedaan onder de werking van de Wmo en niet, zoals namens de gemeente ter zitting is aangevoerd, onder de Wmo 2015, maakt niet dat het onder de Wmo 2015 te voeren beleid niet op objectief, door onafhankelijke, geen belang bij de uitkomst hebbende, derden te verrichten onderzoek zou moeten berusten.'

9. De Centrale Raad van Beroep benadrukt, opnieuw, dat overleg met gecontracteerde zorgaanbieders en cliëntenraden niet toereikend is. Echter, daar is in het HHM-onderzoek wel sprake van. Zoals onder punten 5 tot en met 7 is geschetst zijn nagenoeg alleen zorgaanbieders en cliëntenraden betrokken geweest bij het onderzoek. Let wel, bureau HHM, die mogelijk als onafhankelijk gezien kan worden, waarbij wel opgemerkt moet worden dat zij handelt in opdracht van de gemeente en ook op kosten van de gemeente waardoor de schijn van afhankelijkheid dan wel partijdigheid in ieder geval aanwezig is, heeft geen directe invloed gehad op het onderzoek, omdat zij geen onderdeel was van de expert- en toetsingsbijeenkomst. De normen met betrekking tot de schoonmaakactiviteiten en frequentie alsmede wat een aanvaardbare norm van schoon is, is dus tot stand gekomen door louter zorgaanbieders en cliëntenraden, uitgezonderd de GGD. Mijn inziens betekent dit dat het rapport niet voldoet aan de criteria die de CRvB stelt aan nieuwe normen, gelet op bovenstaande uitspraak.
10. Ter vergelijking, het door de CRvB goedgekeurde CIZ-protocol is tot stand gekomen door inbreng van onder andere brancheorganisatie Arcares (nu: ActiZ), Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), Stichting MEE, belangenvereniging voor pgb's Per Saldo, Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad Nederland (CG Raad), LOT, Cliëntenbond in de Geestelijke Gezondheidszorg (Cliëntenbond) en tot slot Stichting LOC (voorgekomen uit landelijke cliëntenraden).¹ De van invloed zijnde partijen bij het CIZ-protocol waren hiermee aanzienlijk meer divers, maar ook opereerden zij landelijk en staan hoog aangeschreven vanwege hun kennis en ervaring. Het brengt meer gewicht met zich mee dan enkel de zorgaanbieders en wmo- of cliëntenraden vragen wat zij ervan vinden. Het had op de weg van Bureau HHM of een gemeente gelegen om in ieder geval enkele of alle bovenstaande partijen dan wel soortgelijke partijen te betrekken te betrekking bij de totstandkoming van een nieuwe norm. Immers, de CRvB benadrukt consequent dat overleg met zorgaanbieders en cliëntenraden onvoldoende is.

Kritiekpunten met betrekking tot taken, tijd en frequentie

¹ CIZ, Protocol Huishoudelijke verzorging april 2005, p. 2

11. Na het doornemen van het volledige rapport, zowel het concept als de definitieve versie alsmede het Utrechtse rapport, dienen vraagtekens gesteld te worden bij het uitgevoerde, empirisch onderzoek en de conclusies die hieraan worden verbonden. Eén van de grootste problemen ziet op de weigering om verschillende klassen te maken, meer concreet een gebrek aan onderscheid tussen het type woning en huishouden. Onder het CIZ-protocol waren verschillende categorieën woningen en huishoudens van toepassing: eenpersoons wonend in een kleine woning (maximaal 2 kamers, vaak een seniorenwoning), eenpersoons wonend in een grotere woning (3 of meer kamers, vaak een eengezinswoning) en een meerpersoonshuishouden (type woning niet relevant geacht door het CIZ). Het uitgangspunt was en is dat bij een grotere woning meer tijd nodig is om het schoongemaakt te krijgen en dat een meerpersoonshuishouden meer vervuiling heeft en daardoor ook meer tijd nodig heeft.
12. Bureau HHM negeert deze categorieën echter, waardoor de uiteindelijk vastgestelde normtijden niet representatief zijn voor een grote groep cliënten. De gemeten tijden in het Utrechtse onderzoek zien veelal op een woning met maximaal twee kamers (woonkamer, slaapkamer), omdat een eventuele derde kamer dagelijks intensief in gebruik moet zijn om meegenomen te worden in de indicatie. Wanneer niet sprake is van dagelijks, intensief gebruik wordt de kamer gelijk geschaard met een niet in gebruik zijnde kamer. Een hobbykamer wordt hierdoor niet snel gezien als een extra kamer. Pas wanneer het ook daadwerkelijk wordt gebruikt als extra slaapkamer is hiervoor tijd gemeten dat in het onderzoek meetelt, zie pagina 12 van het rapport:

'Heeft betrekking op de ruimten die nodig zijn voor het normale gebruik van de woning en die daadwerkelijk dagelijks in gebruik zijn: in ieder geval: woonkamer, keuken, slaapkamer(s) als zodanig in gebruik door personen binnen de gemeenschappelijke huishouding, verkeerruimten zoals hal/overloop/bijkeuken, badkamer, toilet, trap mits één van de voorgaande ruimten zich op een andere etage bevindt. Uitzonderd zijn: berging, kelder, logeerkamer, zolder, buitenruimten'

13. Zowel het Bureau HHM als een gemeente dient te beseffen dat de compensatieplicht ten opzichte van de oude Wmo en de individuele voorziening ongewijzigd is gebleven, blijkens de wetsgeschiedenis. Het categoriaal uitsluiten van ruimten is dan ook ongeoorloofd. Ook is het bizar te noemen dat de gemeente gaat bepalen of een logé wel of niet welkom is. Een logeerkamer wordt categoriaal uitgesloten onder het mom dat de logé de kamer maar moet schoonmaken. Een dergelijke stelling is niet te verenigen met de compensatieplicht; het college moet nog altijd trachten een inwoner met beperkingen voor zover mogelijk en redelijk op gelijke voet te stellen als iemand zonder beperkingen, onze vrij vertaalde uitleg van de compensatieplicht. Door bijvoorbeeld te weigeren een logeerkamer schoon te maken, moet een logé in een mogelijk stoffig en optisch vieze kamer verblijven, wat een cliënt vaak onacceptabel zal vinden. Ook zal de cliënt, maar ook de logé, het vaak onacceptabel vinden dat de woning door de logé schoongemaakt moet worden alvorens daar gebruik van gemaakt kan worden. Daarnaast kunnen verschillende redenen bestaan voor een logé om te blijven. Dit kan als visite zijn, maar ook kan bijvoorbeeld een mantelzorger aanwezig zijn om al dan niet tijdelijk hulp te verlenen. Moet de mantelzorger naast de reeds

verleende hulp dan ook nog eens de logeerkamer schoonmaken? Of wat als een berging wordt gebruikt voor de opslag van voedsel en andere waren? Stel dat de spinnenwebben beginnen te komen, reikt de compensatieplicht zich dan niet dusdanig ver dat ook deze ruimte schoongemaakt moet worden? Ik ben van mening dat dit wel het geval is: de Wmo 2015 gaat uit van maatwerk, wat inhoudt dat ook bij elke situatie onderzocht moet worden welke ruimte wel of niet in alle redelijkheid schoongemaakt dient te worden en met welke frequentie. Categorieel uitsluiten van binnenruimten acht ik niet toelaatbaar. Echter, met het onderzoek naar gepaste normtijden heeft Bureau HHM al deze ruimten wel uitgesloten, waardoor mogelijk een onjuist gemiddelde tijdsbesteding tot stand is gekomen. De gemiddelde tijdsbesteding die Bureau HHM heeft gemeten is dan ook geen zorgvuldig tot stand gekomen norm te noemen.

14. Een ander groot gebrek dat zojuist kort is aangehaald betreft het niet onderscheiden van het type woning en huishouden. Het is evident dat voor een grote woning, die volledig gebruikt wordt, meer tijd nodig is dan voor een seniorenwoning. Aangezien de door HHM en door de gemeenten gehanteerde normtijden zien op een gemiddelde dat fors omlaag is gehaald door kleine woningen, is de gemiddelde normtijd geenszins representatief voor een cliënt in een grotere woning. Hetzelfde geldt voor een meerpersoonshuishouden: ook hier geldt dat het gemiddelde omlaag wordt gehaald, door eenpersoonshuishoudens in een kleine en grote woning. Het is onlogisch om slechts één gemiddelde basisnorm te hanteren en het had op de weg van Bureau HHM gelegen om in ieder geval aansluiting te zoeken bij de categorieën die ook het CIZ altijd hanteerde: een meerpersoonshuishouden, een eenpersoonshuishouden in een woning met 2 of minder kamers en een eenpersoonshuishouden in een woning met 3 of meer kamers. Ook had Bureau HHM bijvoorbeeld onderscheid kunnen maken tussen een meerpersoonshuishouden in een kleine of grote woning. Hierdoor zouden de gemiddelden veel beter aansluiten op een specifieke situatie. Het is echter onzorgvuldig en onjuist om alle situaties op één hoop te gooien en daarna één gemiddelde vast te stellen. Hierdoor bestaat geen garantie dat iemand in een grotere woning of een meerpersoonshuishouden voldoende gecompenseerd zal worden door een indicatieomvang die qua gemiddelde omlaag is gehaald door eenpersoonshuishouden in een kleine woning.

15. Ook opmerkelijk is dat het water geven aan planten binnenshuis is uitgesloten van de werkzaamheden, ik citeer:

'Uitgezonderd zijn: zorg voor dieren en planten, werkzaamheden buiten de woning (o.a. tuinonderhoud, ramen lappen buiten, grote schoonmaak'

16. Kennelijk mogen mensen met een beperking die niet zelf de planten water kunnen geven geen planten in de woning hebben althans door een gebrek aan verzorging zullen de planten doodgaan. Aangezien het water geven aan planten weinig tijd inneemt en gewoon een taak is die past binnen huishoudelijke hulp, verbaast het mij dat een huishoudelijke hulp deze taak kennelijk niet mag uitvoeren. Een onderbouwing waarom deze taak is uitgesloten ontbreekt overigens. Voor wat betreft de ramen lappen aan de buitenkant ben ik van mening dat dit ook niet categoriaal

uitgesloten kan worden. Het is afhankelijk van verschillende factoren of een glazenwasser voor een cliënt algemeen gebruikelijk is. Ook blijkt in de praktijk dat de ramen aan de buitenkant wel degelijk vaak door de hulpen worden gedaan. Het was dan ook wenselijk dat het rapport hier meer aandacht aan had besteed.

17. Een ander probleem dat zich voordoet met de berekening van de tijden is dat rekening is gehouden met enige mate van zelfredzaamheid van de cliënt, pagina 18 van het rapport:

'Zoals hiervoor al aangegeven, hebben de resultaten in Utrecht betrekking op de gemiddelde situatie in een één- of tweepersoonshuishouden, waarbij betrokkenen ook nog een zeker mate van zelfredzaamheid hebben in de dagelijkse praktijk.'

18. Hieruit leidt ik af dat de eigen kracht van cliënten een factor is geweest bij het berekenen van de basisnorm. De gemiddelde tijdsbesteding per taak kan hierdoor gedaald zijn, bijvoorbeeld omdat de cliënt een taak deels zelf kan uitvoeren. Denk bijvoorbeeld aan iemand die zelf het keukenblok deels kan bijhouden: de tijdsbesteding van de hulp zal dan dalen ten opzichte van iemand die niet kan helpen met het bijhouden van het keukenblok. Ook valt te denken aan een cliënt die deels kan afstoffen op 'middenhoogte', de tijdsbesteding door de hulp kan dan lager zijn dan bij een cliënt die niet kan helpen met afstoffen op middenhoogte. Normaliter wordt de eigen kracht van een cliënt goed in kaart gebracht en vervolgens wordt tijd in mindering gebracht op de normtijden van bijvoorbeeld het CIZ-protocol. Stel dat een cliënt kan afwassen en afstoffen op middenhoogte/stahogte, normaliter is de normtijd voor licht werk 60 minuten. Aangezien cliënte zelf enkele taken kan uitvoeren, wordt tijd in mindering gebracht op de standaard normtijd, oftewel maatwerk. Een persoon met meer beperkingen zal dan ook meer tijd krijgen voor huishoudelijke hulp dan een persoon met minder beperkingen.

Geen uitvoeringsnorm

19. Als de basisnorm van het Bureau HHM wordt gehanteerd, krijgt echter iedere persoon hetzelfde, ongeacht beperkingen en woon- en leefsituatie. Als per taak tijd wordt geïndiceerd, en dus niet via een basisnorm, dan zijn de tijden voor veel cliënten niet passend, omdat aldus sprake is van een gemiddelde waardoor cliënten in een grote woning, een meerpersoonshuishouden of zonder eigen kracht op een te lage ondersteuningsomvang uitkomen. Linksom of rechtsom kunnen de tijden van het HHM-onderzoek niet gebruikt worden als tijdsnormeringen ter vervanging van bijvoorbeeld het CIZ-protocol.
20. Dit wordt ook overigens min of meer gesteld door HHM zelf:

'In de tabel hierna staan de daadwerkelijk gemeenten tijden in minuten per activiteit tijdens metingen in 120 verschillende huishoudens, in Utrecht, Emmen en Haarlem. Dit levert derhalve gemiddelden op, waardoor getallen ontstaan als 3,7 minuten en 8,2 minuten voor bepaalde activiteiten. Dit is dus GEEN uitvoeringsnorm of

instructietijd voor uitvoerenden. Dit is het aantal minuten dat gemiddeld voor deze activiteit aan de orde is'

21. Gelet op dit citaat zijn wij van mening dat het HHM-onderzoek dan ook niet kan dienen als vervanger van het CIZ-protocol. Het rapport kan gebruikt worden om bijvoorbeeld te bepalen hoeveel tijd gemiddeld noodzakelijk is bij een cliënt om hierna financieringsafspraken te maken met een zorgaanbieder, zoals de Twentse gemeenten ook veelal doen. Ook zie ik het rapport niet als een objectieve maatstaf in het kader van de uitspraken van de CRvB, om het resultaatgericht indiceren te billijken. Immers, voor de cliënt is nog steeds niet duidelijk hoeveel hulp hij of zij ontvangt en waarom dat in zijn of haar geval voldoende zou moeten zijn.

Overige kritiekpunten

22. Bij het doornemen van het rapport zijn nog enkele andere zaken opgevallen. Die zal ik puntsgewijs doornemen.
23. Op pagina 37 van het rapport bij incidentele activiteiten staat het volgende:

'Reinigen lamellen/luxaflex woonkamer: 1,1 minuut. Reinigen lamellen/luxaflex slaapkamer: 44,6 minuten, reinigen lamellen/luxaflex keuken: 15 minuten.'

Vanzelfsprekend is de 1,1 minuut voor de woonkamer niet serieus te nemen, maar desondanks is dit wel opgenomen in het rapport. Hoe is de 1,1 minuut voor de lamellen c.q. luxaflex te rechtvaardigen? Dit terwijl voor de slaapkamer en voor de keuken 44 respectievelijk 15 minuten noodzakelijk is. Overigens is ook het verschil in tijd tussen deze twee kamers groot te noemen.

24. Op pagina 22 wordt gesproken over bijzondere doelgroepen, meer concreet situaties waarin sprake is van extra tijd voor huishoudelijke hulp door medische aandoeningen zoals incontinentie, COPD et cetera. Ik citeer:

'De experts en toetsen gaven aan dat bij een ernstige lichamelijke of geestelijke beperking, het van belang is per situatie te bekijken bij welke activiteiten de frequentie eventueel moet worden verhoogd en/of de schikbare tijd voor een activiteit eventueel moet worden verhoogd/ Het beoordelen hiervan vraagt deskundigheid om te komen tot een afweging over een eventueel benodigde extra inzet'

25. Ik vraag mij af waarom voor deze doelgroep wel maatwerk geboden moet worden (door deskundige laten beoordelen of de frequentie en tijd verhoogd moet worden), maar bij de basisvoorziening waarbij uit wordt gegaan van gemiddelden die bij een brede doelgroep zijn gemeten niet. Het ligt op de weg van de gemeente om ook bij de standaard taken (licht, zwaar, was) maatwerk toe te passen en dus de woon- en leefsituatie in kaart te brengen alsmede de eventuele eigen kracht.

26. Op pagina 22 wordt gesproken over niet regulier in gebruik zijnde ruimtes. Geoordeeld wordt dat één keer per kwartaal schoonmaken van de niet regulier in gebruik zijnde ruimtes voldoende is. Dit roept vragen op. Allereerst, wat is niet regulier gebruik? Bij welke frequentie van gebruik? Zes keer per week rechtvaardigt één keer per kwartaal schoonmaken? En zeven keer per week rechtvaardigt wel wekelijks schoonmaken? Waarom zo'n fors verschil, welke motivering? En waarom is een frequentie van één keer per kwartaal voldoende? Waarom niet één keer per maand? Of per twee maand? Ik acht het in ieder geval onjuist en in strijd met de compensatieplicht om een veelgebruikte ruimte, bijvoorbeeld vijf keer per week, slechts één keer per drie maanden schoon te maken.
27. Op pagina 23 wordt gesteld dat inconsistenties in de tijden of frequenties kunnen voorkomen, doordat te weinig metingen zijn verricht. Dit zie ik als een gebrek in het onderzoek, wat de betrouwbaarheid van het onderzoek niet ten goede komt. Ook dit maakt dat de resultaten van het onderzoek geen goede weergave van de realiteit is.
28. Verder wordt eveneens op pagina 23 gesteld dat de omvang van de woning en eventuele kinderen voor risico en verantwoordelijkheid van de cliënt komen. Dit is volstrekt onbegrijpelijk en in strijd met de compensatieplicht en de plicht om maatwerk te leveren. Het is tevens een standpunt waarover Bureau HHM zich niet hoort uit te laten, omdat het ziet op een beleidsinhoudelijk onderwerp en niet op het vaststellen van een onafhankelijke normering. Hierdoor bekruipt mij ernstig het gevoel dat Bureau HHM praat naar de mond van de gemeenten c.q. de colleges, tevens opdrachtgevers van het onderzoek. Nogmaals, de compensatieplicht is ongewijzigd gebleven, waardoor bij grotere woonruimtes meer tijd geïndiceerd moet worden, evenals bij kinderen. De Wmo 2015 en de wetsgeschiedenis geeft geen aanknopingspunten dat het college de bevoegdheid heeft om regulier in gebruik zijnde kamers 'achter slot en grendel' te zetten, door ze feitelijk niet langer schoon te maken onder het mom dat dit voor risico van de cliënt komt.
29. Tot slot het volgende. De metingen vonden plaats in gemeenten die allen beleid hanteerden dat in strijd was (en in sommige gevallen nog is) met de wet en jurisprudentie: gemeente Utrecht is teruggefloten door de rechtbank én Centrale Raad van Beroep, gemeente Haarlem indiceerde op basis van resultaat en is tevens teruggefloten door de rechtbank Noord-Holland in meerdere zaken, waaronder aangespannen door ons kantoor.² Gemeente Haarlem indiceert sindsdien weer in uren. Ook de gemeente Emmen is teruggefloten door de rechtbank, opnieuw ook in onder andere een zaak van ons kantoor.³ Ik ben dan ook van mening dat de gemeten tijden in de desbetreffende gemeenten geen goede grondslag kunnen zijn voor een nieuwe normering, aangezien de gemeenten onwettelijk beleid hadden en de gemeten tijden zijn gemeten in een periode dat veel cliënten in uren zijn teruggezet door de zorgaanbieder (Haarlem en Emmen) of de gemeente (Utrecht). Als het empirisch onderzoek uit het Utrechtse rapport plaatsvond in een gemeente die nog niet de cliënten had gekort op de hulp, waren de uitkomsten mogelijk aanzienlijk anders

² Rechtbank Noord-Holland, 10-05-2016, HAA15/4698 WMO BRU2, niet gepubliceerd

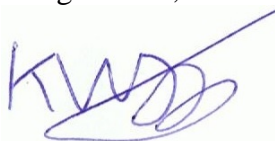
³ Rechtbank Noord-Nederland, 26-01-2017, LEE16/2906 WMO SCHI, niet gepubliceerd

geweest, waarschijnlijk hoger qua gewerkte tijden door de hulp. Het had dan ook voor de hand gelegen om bijvoorbeeld de gemeente Aalten te betrekken bij het onderzoek of andere gemeenten die niet reeds kortingen op de uren hadden doorgevoerd.

Conclusie

30. Het HHM-rapport voor de Twentse gemeenten is tot stand gekomen door het Utrechtse onderzoek om te zetten naar de Twentse situatie. Er heeft geen (aanvullend) empirisch onderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek vond plaats in gemeenten die de cliënten reeds in uren hadden gekort, waardoor hoogstwaarschijnlijk een vertekend beeld ontstaat voor wat betreft de benodigde in te zetten tijd. Daarnaast waren bij in ieder geval het Twentse onderzoek (expertgroep en toetsingsgroep) louter zorgaanbieders en cliëntenraden betrokken, waardoor mijn inziens niet wordt voldaan aan de eisen die de CRvB stelt aan een nieuw objectief normenkader. Ook benoemt Bureau HHM expliciet dat het niet gaat om een uitvoerings- of instructienorm, waardoor de genoemde tijden niet kunnen dienen als vervanging van het CIZ-protocol.

Hoogachtend,

Juridisch adviesbureau Jurist Wevers
Mr. K. Wevers

0543-537335

@ kwevers@juristwevers.nl

ü www.juristwevers.nl